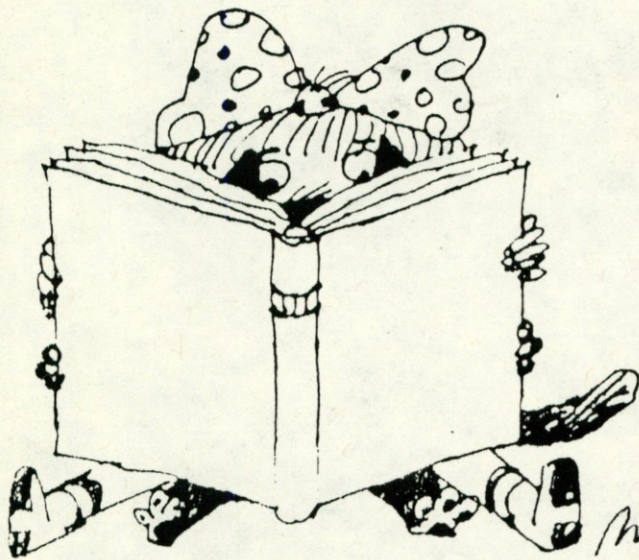

Preproste besede

Marijan Vitez

Razvozlavanso
JEZIKOVNE VOZLE
Berke Golob

88/85

XIX./1

9950M35

Jezikovni vozli Berte Golob so me prijetno presenetili že ob izhajanju v Lurirčku.

V knjižni obliki so še bolj sablesteli in so me še bolj vznemirili.

Usmerjajo k jezikovnemu vzlanju in vzličenju na ustvarjalen način.

Glitrejšo pot do otroških oči in src jim omogočajo tudi prisrčne ilustracije Marjana Mančka.

Ob njih sem sklenila preizkusiti jezikovno in tudi literarno iskrivost učencev.

Kako se je obneslo?

Učitek je bil obojestranski.

Saj drugače ne more biti.

Izkazalo se je namreč, da jezikovni vozli niso navadni jezikovni recepti. So simpatični napotki za jezikovne igrice in druge zabavne in koristne jezikovne pogruntacije. Prijazno vabijo k pripovedi drobnih doživljanj, k razmišljanju in modrovanju o sebi in drugih, k zapisu drobne ugank, pesnice, ...

In morda se nam bo kdaj ob prebiranju te knjižice posrečilo "zavohlati" še kakšen nov vozal na račun "večno vznemirljivega JEŽIKA.

Hvala prof. Berti Golob za spodbudo!

mentorica

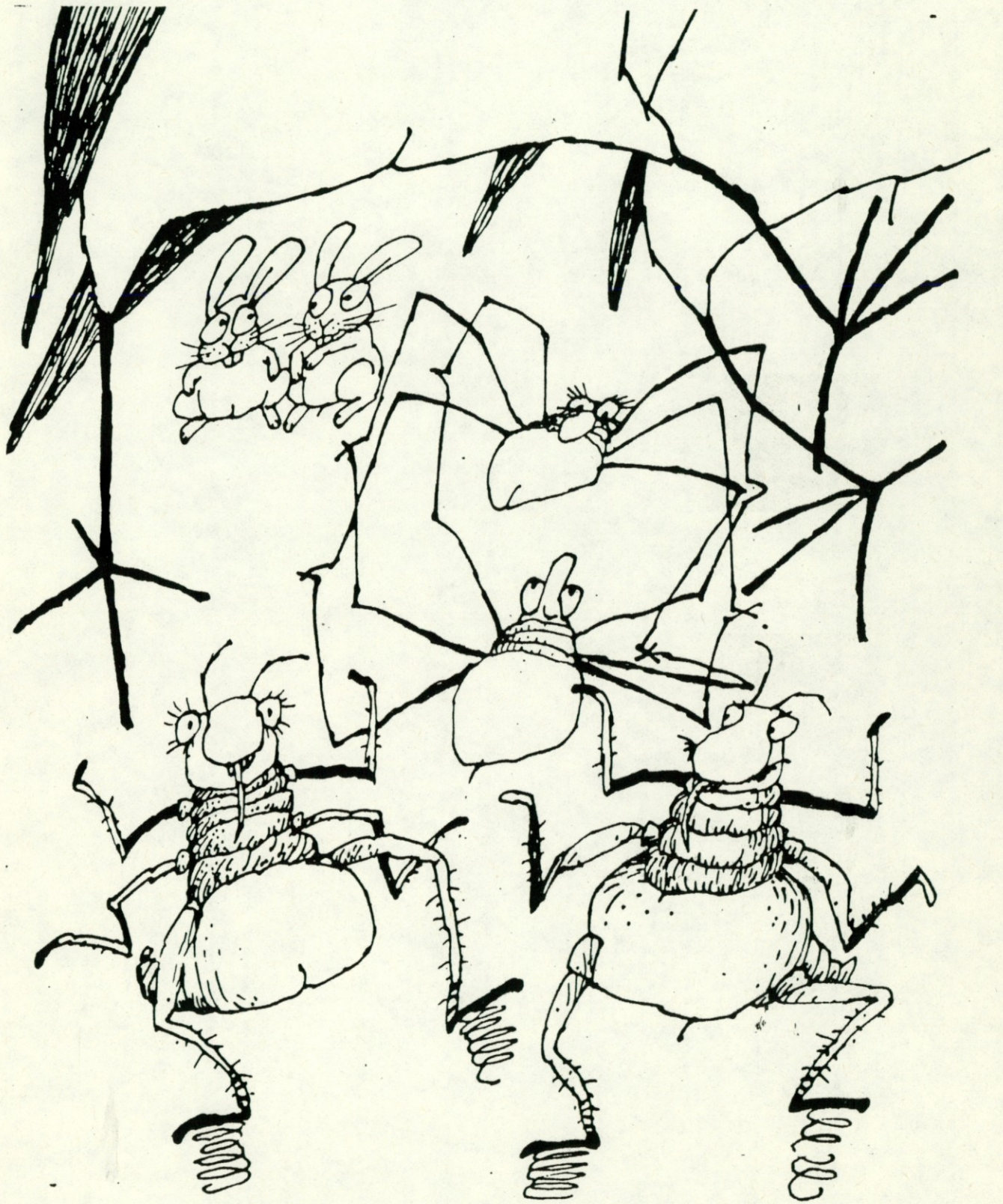
Katerega spola je bolha?

Bogsigavedi! Ta zverina je tako urnih nog, da nam pri priči uide izpod mikroskopa. Samo z njegovo pomočjo bi se hitro prepričali, katerega spola je.

Besede za naravni spol živali so jezikovna poslastica. Vsi se strinjamo, da je zajec moškega spola, zajklja pa njegova samica. Toda ni vse tako preprosto kot zajec in zajklja ali pa raca in racman. Samica konja ni konjinja, ampak kobila. Samec kokoši je petelin in ne kokošnik. Samec krave ni kravnik, ampak bik.

To sploh še ni vse. Nekatere besede nimajo para, ki bi označeval nasprotni spol. Tak primer je bolha. Tudi s kresnico in kavko ni nič drugače. Končno bi samcem lahko rekli bolhač, kresniček, kavkec, tako kot rečemo mišek, toda to so bolj pesniške kot strokovne besede. Tudi murenček nima besednega para in ne hrošč in ne šoja in ne zebra in ne kukavica in ne pajek. Ali ste hoteli reči pajkovka? Kaj pa pajklja tako kot zajklja? Lahko, če imate radi besedne igre, toda v strokovni knjigi o živalih pajklje ni.

Nič zato! Pomembno je, da smo zaradi bolhe odkrili jezikovno zanimivost. Zdaj lahko delate živalsko-poimenovalne poskuse. Ko bo prišla na vrsto sraka, se boste gotovo smejali.

⟨M⟩

bolhec, bolhek,
bolhač, bolh,
bolhček, bolhnik

brenčelj

citronček

črv

deževnik

hrašč

kaček, kačevac, kač,
kačur, kačon,
kačulj, kačec,
kačnik, kačkovec

Ž

bolha

brenčjevka, brenca,
brenčavka, brenčulja,
brenka, brena,
brenčja, brenčka

citronka, citronovka,
citrončica

črvovka, črvica,
črvičevka

deževnica, dežka,
dežnica

hraščica, hraščka,
hraščevka, hraščulja,
hraščanka

kača

kavkec, kavkač,
kavkavček, kavk,
kavkavec

kavka

kobilček, kobil,
kobilčnik, kobilež

kobilica

komar

komarjevka, koma,
komarka, komka,
komarica

kragulj

kraguljevka, kraguljka,
kraguljčica

kresniček, kresnik,
kresničar, kresnikovec

kresnica

krt

krtica, krtičevka,
krtinka, krtulja

kukavičnik, kukalnik,
kukavec, kuk, kukec,
kuknik, kukelj

kukavica

lastovec, last,
lastovček, lastoviček

lastovka

metulj

metuljčica, metuljevka,
metuljka, metulja

muh, muhovec,
muhnik, muhec,
muhelj, muhko,
muhkálnik

muha

murenček

murka, murnovka,
murkavka, murnica

muš, mušec, mušelj,
mušnik, muško,
muškač, mušek,
mušček, muškačnik

mušica

pajek

pajkovka, pajkulja,
pajkca, pajkica,
paja, pajklja

podgan, podganec,
podganex

podgana

ribon, rib, ribec,
ribček, ribulj

riba

siniček, sinič,
siničnik

sinica

sračač, sračovec,
sračko, sračnik,
sraček, sračnikar,
sračar, srač, sračelj

srača

šoj, šojec, šojk,
šojkec, šojak, šojnik,
šojar, šojavec

šoja

štov, štokelj, štorček,
štovavec, štokljac

štoklja

ušjak, uško, ušk,
uškovec, ušljak,
ušelj, ušnik

uš

vever, veveriček,
veveričnik, vevrač,
vevrovec, vevernjak,
veverinsko

veverica

zebravec, zeber,
zebrač, zebrec,
zebračnik

zebra

učenci pri dodatnem pouku slovenskega jezika
v 5. in 6. razredu

Ali bi bila hitrova družica lahko

KRTAČA ?

Besede v besedi

Teta Zofija je Maji kupila čevlje. Prinesla jih je v škatli z napisom PLANIKA. Maja je vanjo zložila stare revije in jo postavila na polico.

Ko je grizla svinčnik in razmišljala, kako naj začne pisati spis s strašnim naslovom Moj Koki grize, je naenkrat ostrmela.

»Ali je to mogoče?« je rekla sama sebi. »Ideja za jezikovno igro: iskanje besed v besedi.«

Maja je v PLANIKI najprej zagledala ANIKO. Nič nenavadnega, ko pa je tako ime njeni prijateljici. Nato je zagledala PLAN. To besedo sliši v vsakih radijskih poročilih. Zatem se ji je prikazala NIKA, za njo pa KLAPA. Igra je postajala čedalje bolj zanimiva. Maja je zagledala LAN, v nos ji je butnil PLIN. Ponujali so se ji: AKI, KAPLAN, NIL, LIPA, KALA, PIKA, PILA, ANA, KILA, KIP, KAP, ALKA, LAK. Izostrila je pogled in že je bila tu PANIKA. Na spis je preprosto pozabila, iz besede planika pa je razbrala že petinštirideset novih besed. Nazadnje je ugotovila, da tiči v besedi ime še ene tovarne čevljev.

Le katere?

JUGOSLAVIJA

siva
gol
slavi
jug
ja
gos
julij
glas
gosli
sava
seva
slava
javi
sol
vaja
soja
lava
as
las
os
osa
us
jugo
osla
ava

jastli
sliva
sloga
vi
avla
glava
lov
vol
olga
volga
alga
Iva
Ivo
jogi
jola
jus
vila
laso
jos
liga
vloga
ulaga
qolia
gol
log

gliva
salo
gala
oglas
pas
tisa
sij
qa
jula
slog
jasa
vsi
sila
gola
gaj
ugaja
vis
vili
ovijala
vas
vloga
isa
los
Julij

Sonja Lokar, b. r.

Še ena: palotja

BISERKA

biser
kras
reka
bar
Bari
rak
Irska
ar
tri
ski
riba
res
kres
kis

Erika
as
kare
baker
kri
srb
srbi
iskra
barke
ker
keber
sekira
res

Irka
Berk
ribe
sir
bas
ris
kar
resa
sika
kes
bes
bik
Reka
Isar

Se ena:
IKRA

Biserka Škarja, 6.r.

KRIŽANKA

riž
Anka
ni
žir
Zan
hika

kara
kraka
križ
Ana
Krika
rana
Ina

žava
kan
krik
žxi
kraž
in
kri

rak
ika
žar
Rixana
krak
riža
žana

Hedvika Šhlin, 5.r.

Se ena: KAR

NEOKLASICIZEM

klas	ne	sko	ako
heca	en	kel	len
las	ena	sen	sem
miza	enica	sin	kasko
cik	enska	mi	zal
cak	koza	hil	zala
lak	kozel	lina	ciza
klic	lika	tri	maslo
laz	ali	lixa	Scila
osens	limona	sila	zali
meso	olika	osa	
milka	seno	Ines	
Emona	enica	moka	Se ma: KINA

Maricka Gorenc, 5. r.

REDUKCIZEM

red	Ana	Ivo	lira
val	Anica	in	dlan
radio	Dani	Dane	deli
raca	Danica	ni	lan
dan	del	hil	lani
lice	rana	lev	lira
len	Iva	levica	heva

lodo	redovnica	Rosi
loda	Dir	Dir
ladica	dinar	heda
ali	rice	led
alice	delnica	delo
dir	hada	vadnica
Donava	leda	

učenci pri dodatnem pouku slovenskega jezika v 5. razredu:

Se ena: VODA

Kakšen? Kakšna? Kakšno?

Kakšen je hren? Majda pravi:

— Zelen in pekoč. Sonja pa trdi:

— Ni res! Bel je in vroč!

Kakšna je brada? Drobcena, mlada.

Kakšne so vreče in kakšne so sveče? Pisane, bele, modre in rdeče.

Kakšno je okno? Veliko in mokro.

Pa omara? Črviva in stara. In kos? Črn pa bos.

Kaj bi na to rekel butalski policaj?

— Hop, te že imam! To so lastnosti. Imajo jih vsa bitja, vse stvari in predmeti. Določanje lastnosti je zabavna izobraževalna igra. Traja tako dolgo, dokler ne zmanjka vseh rim, nato se nadaljuje brez njih.

Kakšna neki je, denimo, voda? Čista, umazana, topla, mrzla, hladna, postana, vroča, kalna, mokra, zdrava, zdravilna, tekoča, okužena, zastrupljena, brezbarvna, obarvana, sparjena, pregreta, razkužena.

In kakšna še? Je lahko oglata, brkata, razumna, pogumna, neumna?

Za umazana ušesa sploh ni nevarna. Kadar poplavlja, je zelo nepreudarna.

Uganka

lahko je kratka
ali pa dolga.

Če je tuja,
je ne razume veliko ljudi.

Pri slovensčini tovarišica pravi,
da se jo lahko v več sklonov postavi.

beseda

(mateja Ahlin, 6.r.)

KAKŠNA JE BESEDA? KAKŠNJE?

ČAS-dolga: Če kaj čakam, so minute
dolge kot ure.

UČENJE-dolgotrajna: Radi bi gledali
film, namesto
da bi se učili.

Petra Škerjanc, 6.r.

SUNCE, ROŽA, RESNICA - lepa: Če po-
mistim na take
besede, nisem
žglastna; to so le-
pe, odkrite besede.

MALK, KNJIGA, GRISBA - zanimiva: Pridobim si znanje.

MESTUJ, ŽOGA, MAMURICA - pisana: To si predstavljamo kot v pravljici, nekaj je tudi resnice.

KAKA, LISICA, REP, JETIK - zvita: ljudje in živali so zviti.

ŠPORT, TEK, IZKURJE, MOST - spretna: Hitre so za izgovorjavo in delo.

MOČEM, ME, ŽISTO - muhasta: večkrat, ko je ne bi smeli, jo uporabimo.

SIMPT, NESREČA, BOJELEM - žalostna: žalostni mislimo na te stvari.

Biserka Škarja, 6.r.

LIGANKA

Zavozlan je in zvit.

Ne reši ga vsak, le hister junak.

Melita Lukek, 4.r.

KAKJ JE BESEDA

LEPA : Ko nekdo reče: Boš torto?

DEBELA : Takrat vsebuje veliko črk.

Matjaž Škoda, 5.r.

PAMETNA : Ko dobimo pravi nasvet.

ŠARJETA : Ob pogovoru o športu.

ZALJUBLJENA : Šepet fantov in deklet.

Biserka Škarja, 6.r.

KAKJ JE BESEDA

SOLNCE - LEPA : Sonce nam oddaja svetlobo in toploto. Predstavlja vroč planet, ki ogreva Zemljo.

POMENITEV - DOLGOČASNA : - Besede se večkrat ponavljajo.
- Treba se je isto snov guliti.
- Po televiziji večkrat gledamo isto stvar.

HIŠA - NIKJEŠA : - Daje nam streho nad glavo.

UČENJE - DOLGOČASNA : Kadar mi mami pravi: Uči se.

PLES - VESELA : Ko plešemo, smo vedno veseli.

Biserka Škarja, Petra Škerjanc, Matjaž Škoda
Okroglo besedo najdete v vasi OKROGLA.

Gospod tovariš

»Dober dan, tovarišica gospa. Prosim, dva jogurta.«

»Ti presneti pokovec,« se razburi prodajalka, »zdaj se boš pa še norčeval iz mene. Ti bom že pokazala!«

Drejc se začne ritensko umikati. »Oprostite, gospa tovarišica, kako pa naj vam rečem?«

Prodajalka se naščeperi kot pav:

»Da te ne vidim več, smrkavec nemarni. Ali vas v šoli ne učijo nobene olike?«

Očitno še preveč, si misli Drejc. Toda kdo se bo znašel v tej zmedi. Učiteljica pravi, da je treba ljudi nagovarjati s tovariš in tovarišica, mama pa prodajalki zmeraj reče gospa. Mar ni on ravnal najbolj prav, zato pa je bil še grdo ozmerjan? Z odraslimi ljudmi je največji križ. Zakaj pa otrokom nihče ne reče ne gospod ne tovariš? Pokovec, smrkavec, mulc — hvala za take besede. Deček? Lepo, ampak malo otročje. Fant? To zveni preveč hladno. Sinko? Saj mi niso vsi ljudje oče in mama.

»Hej, mladi mož, kje pa imaš oči,«

»Oprostite, gos —, oprostite, tovariš, nisem vas videl.«

»Nisem gos, jaz sem Marjan Kos. Si mi pa všeč, ker si vlijuden.«

Recite, če ljudje niso različni! Ogovori pa tudi niso preprosta stvar.

KAKO REČEMO ODRASLIM

DETI rečem svoji pravi teti in kakšni stari ali starejši ženski, sosedi.
(Teta Petra, imate kakšen bonbon?)
Daniel Škarja, 2.r.

GOSPOD, ali hočeš vse po svoje narediti?
Tako rečem atiju, kadar sem jemen nanj, ko hoče on na TV gledati poročila, jaz pa bi rad risanko.
Daniel Škarja, 2.r.

Svojemu stricu, ki je atov brat, rečem kar TONČEK.
Daniel Škarja, 2.r.

Včasih, ko grem iz šole, pa ne poznam strica, ki ga srečam, rečem: "Dobro dan, gospod." On me pogleda, odzdravi in gre naprej.
Karmen Lužar, 2.r.

Stari teti Cilki rečem vl. Anami me je poučila, da se starim tetam tako reče.
Breda Dragan, 3.r.

Kadar mi ati pravi, naj grem soseda poklicat, da bo pil, zavpijem: "Janez, pridi sem, ati kliče pit!" Ponavadi rečem sosedu STRIC. Star je že 50 let in ima že vnuke. Nič mi hud, če ga pokličem kar Janez.
Bostjan Repše, 3.r.

Tovariš Ochrasko, kdaj ste pa tako žaslji?

KAKO VČASIH REČEJO OTROKOM

Včasih sem kar ZOBOTREBEC. Mogoče zato, ker sem suha.

Mateja Gorenc, 2.r.

"BLČJA, popravi, kar je narobe," je truda mami, ko imam napake v nalogi.

Milka Kregelj, 2.r.

"PICEK, pojdi jest!" pravi mami, kadar na prvo besedo ne slišim.

Karmen Lužar, 2.r.

Ko padem, mi mami reče ŠTORJKJA.

Lidija Fajek, 2.r.

Kadar se spotaknem in padem, mi mami reče BKEC.

Daniel Škarja, 2.r.

Meni mami reče RANŽ, kadar nočem posode pobrisati.

Branka Štlin, 3.r.

ŠTOR mi rečeta mami in ati, če padem. Če pa naredim pri domači nalogi kaj narobe, pravi mami: "ŠVRJA, kaj si naredila?"

Breda Dragan, 3.r.

Otroci po najprimernejši prelovi za

odrasle.

Meni pravi mami ~~PUNČI~~ KAVEC, kadar
je ne ubogam. Darka Ahlin, 3.r.

Kadar sem malo len, mi pravi ati:
~~PUNČI~~ KAVEC, boš delal ali ne?
"Ja se strmam in grem v sabo."
Boštjan Repše, 3.r.

PUNČI, PUNČI, pridi sem, "pravi so-
sedova teta, ker porabi, kako mi je ime.
Alenka Zupancič, 3.r.

Medsebojno obdelovanje je
obdarovanje.

(vpiši ustrezno besedo)

KAKO REČEMO SVOJIM KRSTNIKOM

Sestri Mateji rečem SISTERKA, če mi kaj nagaja.

Branka Ahlin, 3.r.

KLOM mi reče sestra, kadar oblečem hlače, ki ji niso všeč.

Darka Ahlin, 3.r.

BAJSA sem rekla starejši učenki, ko sem se z njo skregala.

Kadar se s soroško skregam, ji rečem PUNČKA, čeprav vem, kako ji je ime in zato, da je potem jezna, ker noče biti punčka.

Breda Dragan, 3.r.

Brat mi reče, kadar ga ne ubogam, KOZA. Jaz mu pravim pa KOZEK. Potem on reče, da koza daje mleko, jaz pa mu ne upam nič več reči.

Petra Škoda, 3.r.

KAKO ŽELIMO, DA BI NAM REKLI
ODRASLI, ČE NAS ME POZLIČEJO
PO IMENU

ZAJČEK. Kadar sem bolna, mi mama
pravi: "Ti, zajček, si spet zbolel," in
mi kar naprej streže.

Mateja Gorenc, 2.r.

KOBILICA, ker kobilice skačejo po trav-
nikih.

Karmen Lužar, 2.r.

METULJICA, ker imajo metulji pisane
barve.

Lidija Medved, 2.r.

ROŽICA, ker so rožice lepe.

Branka Šblin, 3.r.

PIKAPOLKOVICA, ker je rdeča in mi je
ta barva všeč.

Darka Šblin, 3.r.

BOMBONČEK, ker rada ližem bonbone,
ali pa ZVEZDICA, ker imata zvezdica kas-
panka zlate lase.

Breda Dragan, 3.r.

PIKA MUGAVIČKA, ker se včasih hec-
no oblečem.

Alenka Lekar, 3.r.

FAMTEK.

Bostjan Repše, 3.r.

ZISPANJA, ker rada spirom.

Petra Škoda, 3.r.

Klrcali vas bomo tako,

da bo zadovoljno sice in mho!

Učenka

Meni je všeč, da mi tovarišica reče učenka, zato ker pridno sodelujem pri pouku in se učim. Učenka sem zato, ker hodim v šolo. Včasih nam tovarišica reče deklice in dečki. Tudi to mi ugaja, ampak, če mi reče učenka, se mi zdi, da sem bolj velika. Tudi moji sošolci so bolj veseli, če jim tovarišica reče učenci in učenke.

Kako pa vs poživite njo?

Lidija Medved, 2. razred

Smrklja

Sestra Tina je dobila za darilo pobarvanko. Jaz sem ji jo skrivaj vzela in začela barvati sliko, na kateri je bil smučar. To sličico sem do konca pobarvala. Potem sem hotela barvati še Marca Pola. Takrat sta prišla v sobo mami in ati. Ker se jima je čudno zdelo, zakaj sem tako tiho, sta pogledala, kaj delam. Kar naenkrat sem slišala, da sem SMRKLJA. Pobarvanko sem morala pustiti pri miru. Šla sem v svojo sobo. Bila sem malo užaljena, čeprav sem vedela, da nisem prav naredila.

Upam, da mi ne bosta več rekla SMRKLJA, ker mi to ni všeč.

Lidija Medved, 2. razred

Če boste pa le spozabla, Ti svetujem, da takoj začneš smrkate.

Teti Cilki rečem VI

Teta Cilka je sosedova teta. Je že stara. Rečem ji VI ali teta. Stanuje blizu moje stare mame. Ko sem bila majhna, me je stara mama pazila. Učila me je, kako moram spoštovati ljudi. Posebno starejše. Naročila mi je, da moram starejšim ljudem reči VI, TETA ali STRIC. V začetku se mi je to neumno zdelo in sem teto klicala kar Cilka. Ona ni bila huda, ampak vseeno je rekla, da se s klicanjem po imenu ne spoštuje odraslih ljudi. Potem sem šla k stari mami in ji rekla, da mi je dobro svetovala in da bom rekla teti Cilki VI. Od takrat rečem teti Cilki VI ali pa TETA. Zdaj je ona zadovoljna. VI rečem tudi sosedovi teti Amaliji, ki je že precej stara. To se mi zdi lepo in zdaj mi ni več smešno.

Razumem, da je vsaka posamejna teta VI. Kaj pa obe skupaj? Ali sta VIVI?

Breda Dragan, 3. razred

Kdaj sem punca

Imam bratca Tomaža, ki je star pet let. Hodi v vrtec. Klicati me zna po imenu. Kadar pa mu nagajam, me kliče: "Daj, nehaj, PUNCA!" Jaz mu rečem, naj me raje kliče Janja. To mi ni všeč, da mi reče PUNCA, ker se zraven tudi smeje, potem mi pa še mamica in ati rečeta PUNCA. Bratec ima še bolj veselje, da mi govori PUNCA, če sliši tudi druge. Jaz pa nisem rada PUNCA, zato ker se počutim preveč odraslo in veliko, pa sem raje še majhna. Pa tudi ko bom velika, bi raje slišala, da bi me klicali DEKLE kot pa PUNCA.

Janja Bracar, 4. razred

Ni lepšega kot botri čedno dekcle.
(O pravem času go siccā fant od fare.)

Len kot fuks

Le kdo še ni slišal kake opazke na svoj račun, ko pa se primerja najde prav za vsako lastnost. Lahko tekmujete, kdo se jih bo spomnil več. Zanje navdušite deda pa babico pa kako teto pa kakega bratranca pa kakega strica pa kakega znanca. Primer se bo nabralo za dooolg seznam. Pri tovarišici učiteljici navijam za vaše petice!

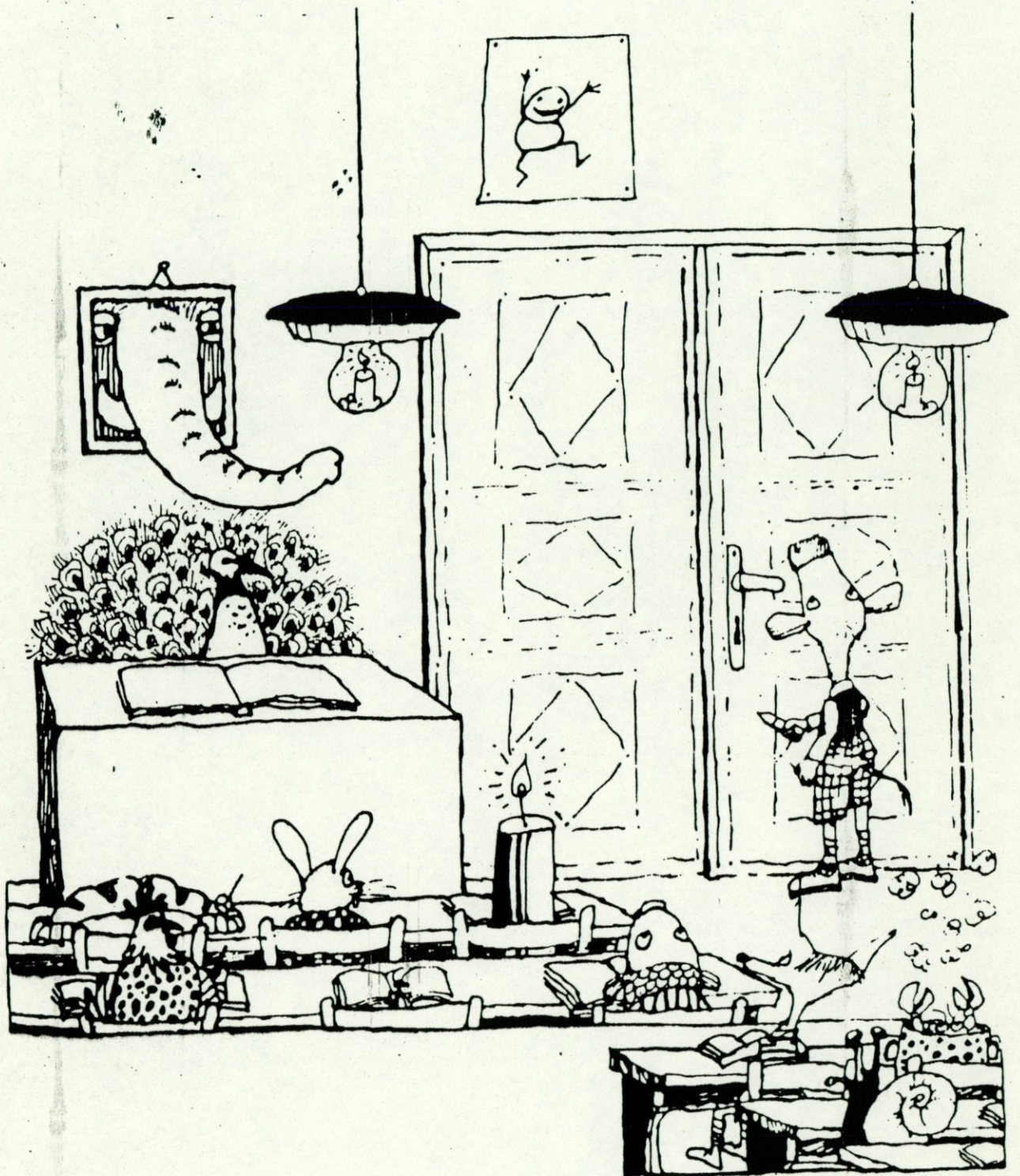
Toda primere niso le za zbiranje petic, ampak so za vsakodnevno rabo. Brez njih jezikovna hrana nima pravega okusa. Priznajte, da je zabavno, kadar je Matevž rdeč kot kuhan rak, tovariš ravnatelj pa hud kot poper.

Kdo je dober kot kruh? Kdo je raven kot sveča? Kdo je velik kot gora? Nekaj odgovorov že slišim.

Učitelj za telesno vzgojo pravi, da je Martin počasen kot polž. Seveda, ko pa je on uren kot strela, pa še zdrav kot riba in suh kot trlica. Počasen je res, Martin, počasen. To pa zato, ker je debel kot polh.

Če bi živali vedele, kako njihove lastnosti ustrezajo človeškim, ne bi bil domišljav samo pav. Pridružili bi se mu zajci, lisice, volkovi, slavčki, vrane, srake, slon, miš, pes, mačka, mravlja, čebela, trot, kača, dihur, petelin, žolna, krava itd., itd. — pravi jezikovno-primerjevalni živalski vrt.

Mogoče bi bilo zanimivo v njem preživeti kak kulturni ali pa naravoslovni dan.

PRIMERJANI JEZIKOVNI ŽIVLSKI VRT

črn kot vrana	dere se kot sraka
hud kot pes	strupen kot kača
lačen kot volk	len kot trot
lepa kot roža	majhen kot miš
neroden kot slon	neumen kot krava
pijan kot čep	pijan kot krava
pijan kot mavra	pijan kot zolna
plah kot srna	pleza kot mačka
poje kot slavček	priden kot čebela
priden kot lastovka	priden kot mravlja
sika kot kača	siten kot muha
smrdi kot dihur	spreten kot mačka
strahopeten kot zajec	strupen kot osa
svetel kot sonce	tih kot miš
zaspan kot medved	zvest kot pes
zvita kot lisica	

učenci pri dodatnem pouku slovenskega jezika, s.r.
Prepročana pem, da med vami ni nihče vsiljiv
kot podrepna muha.

Drla sem se kot sraka

Brat Darko mi je raztrgal okrasek za novoletno jelko. Ker sem bila nanj jezna, sem vpila. Mami mi je rekla, da se derem kot sraka. To se mi je zdelo smešno. Vprašala sem jo, zakaj mi je to rekla. Dejala je, da se tudi sraka tako dere. Vem, da je sraka sivkasto črna ptica. Slišala sem že, kako se sraka dere, ampak se dere drugače, kot sem se jaz, zato se mi ni zdelo prav, da mi je mama tako rekla. Potem sem rekla bratcu, naj mi popravi, kar je pokvaril. Takrat se je razjezil in vse zmečkal do konca. Toda jaz se nisem več upala dreti kot sraka.

Sraka se dere v pralstni,

Breda Dragan, 3. razred

Zdrava kot riba

Ko sem hodila v vrtec, sem nekega dne zelo zbolela. Šli smo k zdravniku. Zdravnik me je pregledal in rekel, da imam angino. Napisal mi je zdravila, v vrtec nisem smela. En teden sem morala ležati in jemati zdravila. Mami je dobila dopust. Lepo je bilo, ko sva bili z mami doma, a vseeno sem si želela, da bi bila zdrava. Preden sem šla v vrtec, sem šla na pregled. Zdravnik mi je pregledal grlo, zmeril vročino in rekel, da sem zdrava kot riba. Nisem se še počutila čisto dobro, zato se nama je čudno zdelo, da je tako rekel. Ampak v vrtec sem lahko šla in tudi zdravil nisem več jemala. Mislím, da si zdrav kot riba, kadar se res čisto dobro počutiš. Jaz se zdaj zelo dobro počutim, zato sem najbrž zdrava kot riba.

Janja Bracar, 4. razred

Izostaj se pibrcer iz Delamantsa!

Bela kot stena

Nekega dne, ko sem se slabo počutila, sem šla z mamico k zdravniku. Dolgo časa sva čakali v čakalnici. Ko naju je zdravnik poklical, me je pregledal, potem pa rekel, da sem bela kot stena. Doma sem mamico vprašala, kaj to pomeni. Odgovorila mi je, da s tem označiš bolnega človeka. Jaz pa sem po tej razlagi še manj razumela. Malo sem se razgledala po sobi pa sem rekla: "Ma-

mi, kaj pa, če so stene rumene, zelene ali vijoličaste? Si potem tudi rumen, zelen ali vijoličast kot stena?"

Mateja Ahlin, 6. razred

In kablona bi bila, če bi bila ptena prozorna?

Nerodna kot štor

Mami mi je rekla, naj grem v klet po krompir. Vzela sem košarico in odšla po stopnicah v klet. Nabralla sem krompir. Ker je bilo temno, nazaj grede nisem videla, kje se pričnejo stopnice. Brčnila sem v stopnico. Zelo me je zbolelo in sem zavpila: "AU!" Mami se je ustrašila in prišla k meni ter vprašala, kaj se je zgodilo. Ko sem ji povedala, mi je rekla: "Si pa nerodna kot štor." Drugi dan pa sem imela v šoli povata kolena. Tovariš me je pri telovadbi vprašal, kaj se mi je zgodilo. Povedala sem mu o svoji hoji po stopnicah. Nato mi je rekel: "Si pa res nerodna kot štor."

Kot bi se z mami zmenila!

Danica Cugelj, 6. razred

Kaj pa, če bi to povel, da pt pripravna kot kromp?

Pridna kot lastovka

Pri nas imamo kmetijo. V družini nas je precej, pa se je zaradi dela zgodilo, da sem morala iti sama v hlev nakrmit živino. To pa je za mojo starost kar težko opravilo. Najprej sem dala živini jesti, potem sem skidala, nanesla steljo, nato pa sem šla nakopat še pet samokolnic silaže. Pripravila sem že posodo, da bi še pomolzla, a je prišla domov mami. Z njo pa je bila tudi moja teta. Mami je prišla v hlev in me vprašala, kaj sem že naredila. Povedala sem ji. Bila je zelo zadovoljna.

Teta se je mamici ponudila: "Ti grem pa še kaj pomagat, da ne boš morala vsega sama." Mami se je nasmehnila in rekla: "Saj je Danica že vse naredila, samo pomolzem še."

Teta mi je nato dejala: "Saj si pridna kot lastovka."

To se mi je kar dobro zdelo.

Danica Cugelj, 6. razred

Kaj te še jaz pohvalim: bila si pridna kot čebela!

Lačen kot volk

Kadar imam po šoli kakšno dejavnost, ki traja dlje kot pouk, postanem zelo lačen in komaj čakam, da pridem domov. Tako sem nekega dne šel od ŠŠD tako lačen, da sem še komaj hodil. Ko sem prišel domov, sem na ves glas zavpil, da sem lačen. Mami in brat sta me kar pogledala in mami me je vprašala, kaj bom jedel. Odgovoril sem ji, da bom pojedel, kar bom dobil, samo da bo. Ko sem se najedel, mi je mami rekla: "Danes si bil pa lačen kot volk."

Papeš, če mi res, da je lakota najboljši kuhar!

Robi Kostanjevec, 6. razred

Rdeča kot kuhan rak

Ko me je tovarišica za zgodovino poklicala pred tablo, da bi me vprašala, me je oblila rdečica, kajti za tisto uro zgodovine nisem bila pripravljena. Tovarišica mi je zastavljala taka vprašanja, da sem vendar nekaj znala, a me je vseeno malo skrbelo, koliko bom dobila. Na koncu sem le znala za tri. Ko sem prišla v klop, so mi sošolci rekli, da sem bila pri tabli rdeča kot kuhan rak.

Nevenka Ramovš, 6. razred

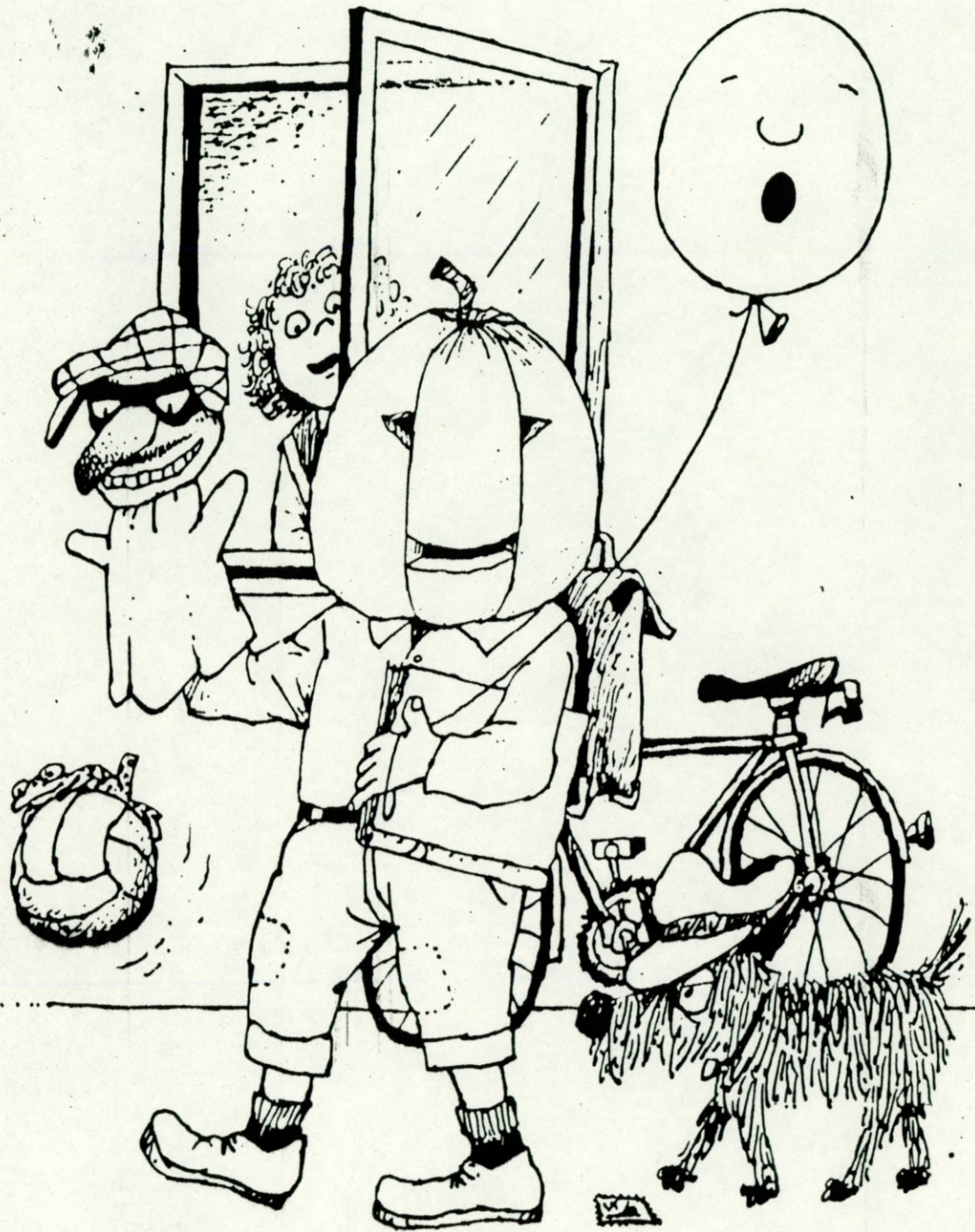
Oni pa zeleni od zavisti.

Kaj je skoraj vsak Tonček?

V šali in za smeh je balonček. Drugače je pa učenec, šolar, sošolec. Je tudi deček, sin, vnuk, sorodnik. Gotovo je komu prijatelj in drugemu znanec. Upam, da je radovednež. Včasih sladkosnedež. Dober jedec in že skoraj pravi dedec. Recimo, da je kolesar, pevec, rokometaš, bralec, filatelist. Kaj če je mamin sinček? No, malo mamin je pa res lahko. Kaj če je tožibaba? Upam, da ni. Debeluh? Saj lahko shujša! Poležuh? Se pravi, ninananar. Potepuhec? V redu, če je prebral Priročnik za klatenje. Zapravljivec? Že mogoče. Sama sreča, da ne meče skozi okno mojega denarja. V lutkovni igri nastopa kot razbojnik. Drugače je glavni bučman (pa ne PraMatija), dedi mu pravi tudi bučko. Za strice in tete je nečak, sestri je brat, v pionirski organizaciji pa član. Kaj vse je en sam Tonček, pa poimenovanj in preimenovanj še ni videti konca!

Menda je jasno, zakaj je polž tudi slinar ali pa vol ubogo živinče. Goska je gagica, žaba pa regica kvakica. Muri je pes, pes pa je kosmatinec, štirinožec in še čuvaj.

Preimenovanja so pravi poživilni vitamini. Brez njih ni zanimive pripovedi in ne spisa za tovarišico učiteljico.

POI MEMNOVANJA in PREMEMNOVANJA TETA

Moja sestra Štefka je stara 24 let. Ima že tri otroke, zato sem jaz že teta.

Moja nečakinja Vesna hodi v prvi razred. Ko je še hodila v malo šolo, se je jokala, jaz pa sem jo tolažila. Zdaj, ko že hodi v šolo, večkrat ne zna kakšne črke in ji jaz pomagam narediti nalogo. Včasih je zelo tečna. Pri igri hoče imeti vsako igračo sama. Med rekreacijo se skupaj igrava. Ko čakava kombi, se greva skrivat.

Meni se dobro zdi, da sem že teta. Jaz mislim, da bi me ona morala ubogati. Včasih pa se tudi stepeva, ker vedno trdi, da ima ona vse prav. Če me kdo zafrkava, da sem teta, se branim. Nečakinjo Vesno imam rada, čeprav sva večkrat na bojni nogi.

Melita Golob, 3. razred

Potem pa pa podasta potko prijave in je spet vse prav.

DIABETIČARKA

Ko sem bila stara deset let, sem zbolela za diabetes. Potem sem morala v bolnišnico. Tam sem bila dva meseca in pol. Zadnji mesec je morala v Ljubljano v bolnico tudi mami, da sva se skupaj naučili dajati injekcije in ugotavljati sladkor. Ko sva se obe naučili, kako je treba ravnati pri tej bolezni, sem lahko šla domov. Zdaj si moram vsak dan zjutraj in zvečer dajati injekcijo. Včasih mi jo da mami, večinoma pa si jih dam sama. Na vsake tri mesece moram nazaj v bolnišnico na kontrolo. Če pa kaj ni v redu, pa grem včasih tudi na štirinajst dni. Tisti dan, ko grem v bolnišnico na kontrolo, me je zelo strah, če bo vse v redu. Imam strogo dieto: ne smem jesti jedi, v katerih je navadni sladkor, jedi iz bele moke in ne preveč kruha in tudi beljakovine so omejene. Čeprav imam diabetes, v šoli nimam nobenih problemov. Učenci, učenke in tovarišice me razumejo, zato se počutim, kot bi bila zdrava.

Milena Ahlin, 6. razred

Mogoče boš nekdo tudi v pljučih v bolnišnici.

DRESER KONJ

Meni je ime Ciril. Sem fant, športnik in še kaj - pa tudi DRESER KONJ. Pri nas imamo dva ponija. Nekega dne sem očistil v hlevu, potem pa sem dal žrebca Pafrija na povodec. Nekaj časa sem ga sprehajal po dvorišču. Nenadoma sem mu rekel, naj se postavi na zadnje noge. Po tistem sem ga vsak dan dresiral. Kmalu je znal že kar dobro stati na zadnjih nogah. Vsakič, ko se je postavil na zadnje noge, sem mu dal sladkor, saj ga ima zelo rad. Ko je nekega popoldneva prišel oče iz službe, sem mu pokazal, kaj sem Pafrija naučil. Oče je mojo dresuro zelo dobro ocenil.

Kobilico Zoro pa sem naučil, da se prikloni. Da sem razvil njene sposobnosti, mi je uspelo z veliko potrpežljivosti. Zelo sem vesel, da sta naša ponija taka konja, ki se dasta dresirati.

Vsak večer jima nasteljem in dam vsakemu sladkor. Tako se jima tudi malo prikupim, da me potem pri dresiranju raje ubogata.

Najprej čestitave. Zdaj pa te opisuje: Ciril Bizjak, 5. razred
kako pa je s ponijevimi zdiavnski?

PASTOREK

Jaz sem Marjan, učenec, sin, brat, bratranec, sorodnik, včasih lenuh in vnuk. Sem pa tudi PASTOREK. Ko sem končal drugi razred, mi je umrla mamica. Padla je po stopnicah. Ati je pri treh otrocih težko gospodinjal, zato je prišla k nam druga mamica. Prej je bila doma v Nusdorferjevi ulici v Ljubljani, živela je v bloku. Po poklicu je tajnica, a zdaj ne hodi več v službo, ker imamo pri nas tudi kmetijo. V začetku sem jo klical teta Suzana. Pri nas se kar dobro počuti. Meni pomaga pri domači nalogi, kadar je ne znam narediti. Zdaj ima tudi ona svojo hčerko, a je vseeno do mene kar dobra. Moja sestra ji pravi včasih mamica, jaz pa jo kličem kar Suzana. Ne morem se navaditi, da bi ji rekel mamica. Čeprav jo kličem Suzana, ni nikoli jezna.

Ker je Suzana moja mačeha, sem jaz njen pastorek.

Marjan Bohte, 6. razred

Suzana je tudi tvoja pisana mama. Pa ne zaradi pisane obleke, ampak zato, ker je zapisana s vaše družini. Zelo pun vesela, da sta prijateljca.

DEKLICA

Meni pravijo učenka, sestra, punca, deklica...

V šoli mi tovarišice pravijo učenka. Če kdo mami vpraša, ali sem doma, mene pa ni, takrat mami pravi: "Naše punce ni doma." Kadar gram s svojo sestro, pa ona sreča kakšno svojo sošolko in jo ona vpraša, kdo sem jaz, ji reče, da sem njena sestra.

Zelo sem vesela, če mi kdo pravi deklica. Saj sem res še deklica.

Pred nekaž dnevi, ko sem šla iz šole, me je neki stric vprašal: "DEKLICA, kje pa je v Šentrupertu pošta?" Jaz sem mu pokazala. Bilo mi je všeč, ker mi je stric rekel deklica.

Sosedova teta, ki pride le ob sobotah in nedeljah v vikend, ki stoji v naši vasi, sestrično in moje ime velikokrat meša. Vprašala me je, kako naj mi reče, kadar se ne spomni mojega imena. Rekla sem ji: "Najraje vidim, da mi rečete deklica."

"Prav," je dejala.

Od takrat mi velikokrat reče deklica.

To mi je ZELO všeč.

Lepo te pozdravljamo, deklica!

Danica Cugelj, 6. razred

ŠIVILJA

Jaz sem Renata, učenka, sošolka, hčerka, prijateljica, soseda; mala gospodinja, ker včasih skuham ali spečem kakšno poslastico; sestrična, deklica. Kadar sem kakšno zagodla, ko sem bila majhna, so mi rekli neumnica, porednica, smrklija. Sem tudi pevka v šolskem zboru.

Najraje pa sem ŠIVILJA. To me zelo veseli. Ko sem bila majhna, sem sešila oblekico za punčko; čeprav s težavo, mi je uspelo. Hotela sem jo natakiniti na punčko, pa ni šlo, ker je bila oblekica preozka. Jezno sem vrgla punčko na tla. Potem mi je šivala oblekice mami. Ko sem bila stara sedem let, mi je mami povedala, kako se naredi, da je oblekica prav sešita. Oblekice sem začela delati tudi za igrače drugih otrok.

Zdaj, ko sem večja, pa včasih, kadar imam dovolj časa, zašijem kakšno raztrgano obleko. Enkrat sem iz krpic naredila veliko punčko za igračo sestrični. Zelo sem vesela, ker znam še kar dobro šivati. Ko bom velika, bom morda prava šivilja.

Renata Kovač, 6. razred

Se pozdravim!

PROFESORICA

Jaz sem Tatjana. Za mami sem srček, smrklija...

Zelo rada berem knjige, zato sem bralka. Imam teto, ki je učiteljica. Jaz sem njena nečakinja. Sem plesalka, ker hodim na plesni tečaj. V šoli sem klovn. Pravijo mi tudi Tatjanca. To ime mi ni všeč. Če me tako pokličejo, se počutim kot dojenček.

Všeč mi je, če me pokličejo PROFESORICA. Tako sta me začela klicati bratranec in stric. Do imena profesorica je prišlo takrat, ko sem dobila očala. Kadar pridem k sorodnikom, me pokličejo profesorica. Zaradi tega imena je bilo že veliko smeha. Nekega dne, ko sem bila spet na obisku pri sorodnikih, je bil tam stric Lado. Ko so me poklicali profesorica, si je to poimenovanje zapomnil in od takrat me še on tako pokliče.

Tatjana Kuselj, 6. razred

Ali imaš kaj poestenc?

PLETILJA

Lahko se pohvalim, da sem že dvakrat teta. Sem pa tudi kuharica, tamala teta in še kar dobra pletilja.

Zelo rada PLETEM. To delo se mi zdi zelo zanimivo. Spletla sem si že: kapo s cofom, nekaj parov nogavic in trak za na glavo. Sedaj pa si pletem pulover, ki mi bo gotovo zelo všeč, ker bo pisan. Načrt za pulover sem našla v reviji Jana - ročna dela. Pulover bo precej težak, ker je na sprednjem delu pajac, za katerega sem porabila precej volne. Naredila sem že tudi zadnji del, na katerem ni pajaca. Tadva dela sta mi še kar uspela. Ko bom naredila še rokave, bom pulover lahko sešila in oblekla. Imela ga bom za v šolo. Le če mi rokavi ne bodo uspeli in če pulover ne bo lepo sešit, ga bom imela pa za doma. Želim, da bi mi pletenje puloverja uspelo.

Mateja Markelc, 6. razred

Pletenje je veliko več vredno kot
pleteti ničenje.

KUHARICA

Jaz sem: Vidka, Frida, sestrična, hči, sestra, vnukinja, teta, znanka...

Sem pa tudi KUHARICA in pekarica, ker rada kuham in pečem.

Bila sem tudi na tečaju za kuhanje, peko, pletenje prtičev in druga gospodinjska opravila. V kuhinji smo morale biti deklice pridne in poslušne. Ko sem bila z dvema prijateljicama na vrsti za v kuhinjo, nam je tisto, kar smo pekale in kuhale, zelo dobro uspelo. Zadnji dan smo bile pohvaljene in pogoščene z dobrimi jedmi in s slaščico. Torto smo lahko jedle in vzele tudi domov. Ko smo se poslovile, smo si izmenjali tudi naslove.

Najraje pečem janeževe upognjence, mlečne rogljičke in druga peciva. To mi zelo dobro uspe. Najraje kuham razne juhe, fižolovo mineštro in kompote.

Spešite janeževe upognjence!

Vida Mejaš, 6. razred

ŠPORTNIK

Jaz sem Vinko. Sem prijatelj, učenec, plavalec in član biološkega krožka. Najraje sem ŠPORTNIK. Na športnem tekmovanju sem že velikokrat zmagal v metu žogice. Nekega dne smo šli na tekmovanje v Kočevje. Ko sem prišel na stadion, sem začudeno občudoval lep stadion, saj še nikoli nisem tekmoval na tako imenitnem prostoru. Začelo se je tekmovanje. Prvi tekmovalec je vrgel žogico čez petdeset metrov daleč, skoraj toliko, kot jo ponavadi vržem jaz. Ko sem bil na vrsti, sem se zelo tresel. Vrgel sem žogico. Kmalu sem zvedel za rezultat. Po končanem tekmovanju sem zvedel, da sem bil deveti. Bil sem vesel.

Torej pa tudi tekmovalec.
Gotovo pa večkrat zmagovalec.

Vinko Podlogar, 6. razred

PLESALKA

Jaz sem tudi polsestra. Včasih sem nagajivka.

PLESALKA pa sem zato, ker hodim k plesnim vajam, ki jih vodi mojster Vovk. Letos hodim že tretje leto k plesnim vajam. Ko smo v 4. razredu zvedeli za plesne vaje, smo se prijavili skoraj vsi učenci našega razreda. Takrat smo se učili že več plesov. Drugo leto smo se naučili še nove plese. Najbolj

mi je všeč disco fox. K plesnim vajam hodim tudi letos in mislim, da bom hodila še naslednja leta. Če bom znala plesati, mi ne bo nič škodilo.

Tvoj plesni mojster je pa zvertna!
Ampak gotovo zelo elegantna!

Nevenka Ramovš, 6. razred

KMET

Sem Boštjan.

Zelo nerad hodim v šolo, zato nisem rad šolar. Rajši delam na kmetiji, zato bi bil že zdaj najraje kar KMET. Zelo rad vozim traktor. Velikokrat nalagam nanj drva. Ko gre oče orat, jaz vzamem drugi traktor in pripnem nanj brano. On orje, jaz pa grem branat. Nato oče poseje pšenico, jaz pa s traktorjem še enkrat pobranam. Ko to naredim, me oče pohvali.

Kadar sem doma, skrbim tudi za živino. Zelo rad imam mlade teličke. Kadar ima krava telička, ga moram tudi jaz pomagati pripustiti. Opravljam tudi druga kmečka dela.

Zelim to bogato leto!

Boštjan Sladič, 6. razred

KUHARICA

Jaz sem Alenka, učenka; bralka, ker zelo rada berem knjige; sestra, hčerka, sestrična, sošolka, prijateljica ter računalnikarica, ker hodim k računalniškemu krožku - in KUHARICA, ker rada kuham.

Nekega dne, ko sem prišla iz šole, sem videla, da kosilo še ni skuhan.

Hitro sem se preoblekla in si nadela predpasnik. Pripravila sem si vse potrebno, da bi skuhala makarone, ki jih najraje jem.

Najprej sem v posodo nalila vodo, da je zavrela, potem pa sem vanjo stresla makarone. Ko so se makaroni kuhali, sem pripravila solato. Skuhanim makaronom sem dodala začimbe. Ko je mami prišla domov, si je nadela predpasnik, da bi začela kuhati. A ko je videla, da je kosilo že narejeno, se je zelo razveselila in me pohvalila.

Takrat sem dobila veselje do kuhanja, zato sem po tistem še večkrat kaj skuhala.

Alenka Šega, 6. razred

Upam, da se bode vsakokrat pohvaljena!
(Kaj pa, če bo komu kaj zakuhala? Likar!)

FLAVTISTKA

Jaz sem Biserka, učenka; šestošolka, ker hodim v šesti razred; vnukinja, ker živim pri stari mami; hčerka, ker imam starše; sestra, ker imam sestrico; trapa, ker mi včasih rečejo, da sem trapasta; neroda, ker sem pri telovadbi nerodna; za fante sem čveka, ker mi ob njih jezik preveč dela; tudi slavna nečakinja sem, ker ima moj ati slavno teto - znano pisateljico Nado Gaborovič.

Igram prečno flavto, zato sem skoraj najraje FLAVTISTKA. Zdaj hodim v Glasbeno šolo v Trebnje. Že tretje leto se učim igrati na prečno flavto. Najbolj sovražim tonske vaje; na primer po poltonih navzgor in navzdol; potem pa še oktave. Ko odigram lestvico, se malo oddahnem. Igranje teh skladb mi skoraj zmeraj uspe. Nazadnje pa pride najlepše: to so poskočne in vesele skladbe.

V Glasbeno šolo hodim dvakrat tedensko. Igranje na flavto me zelo veseli, ker znam zaigrati že veliko pesmic, ki so jih napisali znani skladatelji.

Saj si tudi dobra pisateljica.

(Kaj pa pravi slavna teta Nada?)

Biserka Škarja, 6. razred

KMET

Jaz sem Franci, učenec, harmonikar, brat in bratranec, še najbolje pa se počutim kot KMET.

Najraje bi kar pustil šolo in bi ostal na kmetiji. Znam voziti traktor. Včasih tudi že kaj pripeljem z njim. Hodim v hlev krmit živino. S traktorjem se zelo rad vozim, ker je nov. Velikokrat ga tudi - operem.

Ne pozabi sr. hartca,
da bo zdrava tvoja žirna!

Franci Škarja, 6. razred

ŠPORTNICA

Ime mi je Petra. Včasih sem smrklja; tudi mojškra, zato ker rada šivam in sem si že sešila krilo; kuharica, ker moram kuhati kosilo; frklja, učenka; klepetulja, ker med poukom klepetam; sestra, sestrična, hčerka, prijateljica, lepotička in ŠPORTNICA.

Najraje tečem na 60 metrov in skačem v daljino. Na 60 metrov tečem kot blisk z rezultatom 9,9; skačem pa blizu štiri metre daleč. Skoraj vsak bi mislil, da doma vadim, pa pravzaprav nič; razgibam se le z delom. Pa tudi plezam kot mačka, saj je moja hitrost plezanja najboljša na šoli. Že od malega sem rada plezala, zato sem se tudi na Jesenicah, kjer smo prej živeli, prijavila k planinskemu krožku. Člani tega krožka smo skoraj vsako nedeljo šli kam v planine, kjer mi je spretnost plezanja kar prav prišla.

Ti pa res me potrebuješ prevozov!

Petra Škerjanc, 6. razred

KUHARICA

Ko sem bila nekega dne sama doma, sem se dolgočasila. Začela sem stikati po knjigah. Čez nekaj časa sem našla kuharsko knjigo, jo odprla in z zanimanjem listala po njej. Domislila sem se, da bi kaj dobrega skuhalo. Zagledala sem recept za pomarančno mleko in hitro stekla v kuhinjo pogledat, ali je vse potrebno za to dobroto. Pripravila sem mleko, pomarančo in ustrezno posodo. Ko sem vlila v posodo en liter mleka, sem stisnila pomarančo, zmešala pomarančni sok v mleko in dodala sladkor. In tako je bila sladica že nared. Kmalu nato je prišla mami in se čudila, kaj tako diši. Povedala sem ji, da sem sama pripravila večerjo. Mami se je zelo razveselila in skupaj sva popravili pomarančno mleko. Pohvalila me je, da sem dobra KUHARICA. Od takrat sem še velikokrat sama pripravila kakšno sladko jed.

6 To sladkosmedneca!

Irena Škrinar, 6. razred

MALI STRIC

Jaz sem Fonzi.

Novembra sem zvedel, da sem postal MALI STRIC. Moj bratranec Romi je namreč dobil sinčka. Velikokrat sem ga že obiskal in popestoval. Z mamico sva mu kupila rokavičke, sama pa mu je spletla šal.

Romi je bil s sinčkom že velikokrat pri nas. Malega Romana imam zelo rad. Zelo sem ponosen, ker sem mali stric.

Fonzi Tratar, 6. razred

Čeprav bo Roman zrasel, bo zmeraj ostal tvoj mali peček.

Malo o lovu in malo o žalosti

Matejin ded je kar na lepem zbolel. Takega krepkega možaka kot je, je ugnal mikroskopsko majhen virus.

Škoda. Z Matejo sta bila zmenjena, da pojedeta na lov. Zakaj se pa posmihate? Kot da dekleta ne bi mogla biti lovci! Čakajte, menda bi morali reči lovke. A lovke? Lovke so nekaj drugega kot lovke. Sipe imajo lovke in morske vetrnice. Kdor hodi na lov, je lovec. Promet urejata miličnik in miličnica, ljudi zdravijo zdravniki in zdravnice, učijo jih učitelji in učiteljice. Kdo pa lovi ribe? Ribiči. In? Ribičinje ali ribičevke ali ribičice? Ribičice? Mar niso to majhne ribe? Kakšna kolobocija imen za opravljanje poklicev! Videti je, da ženske še niso povsod enakopravne z moškimi. Mateja se je zaradi tega hudo razjezila. Lovka bom, kaj mi kdo more! je rekla. Dedu pa je sklenila napisati ljubko pisemce.

— A tako! je brundal bolnik, ko je prebiral njeno pisanje. Dragi najboljši lovec na svetu. Zelo sem užaljena, ker si zbolel . . .

— Užaljena! Kaj sem pa zakrivil? S čim neki sem te užalil, da si užaljena? Oh, to bo: punca je najbrž hotela povedati, da je žalostna!

Dragi ded, to potrdim tudi jaz. Nekateri šolarji mislijo, da je užaljen isto kot žalosten. Kmalu se pozdravite. Lep pogled!

Lep pogled ni nobeno ljubimkanje z dedom. To je lovski pozdrav.

Lep pogled, lovci in . . .

Bila sem užaljena

Nekega večera sem morala v hlevu vse sama narediti. To je bilo na nedeljo zvečer. Ata, mama in brat so šli na obisk k sestri, kjer so imeli praznovanje za Martinovo nedeljo. Tisti večer sem bila zelo užaljena, ker sem morala paziti še na bolno staro mamo in narediti vse sama. Najprej sem morala pomolsti kravi, nakrmiti prašiče in druge živali: zajce, kokoši in psa. Nato pa sem hitro šla k stari mami in jo vprašala, kaj bo za večerjo. Odgovorila je, naj ji prinesem zavreto mleko in piškote. To sem ji nesla v sobo, nato pa sem odšla v kuhinjo precdit mleko. Slišala sem, da je zalajal pes. Pogledala sem, kdo je prišel. Videla sem, da so se vrnili ata, mama in brat. Zelo sem bila užaljena, ker so me še spraševali, če sem vse v redu naredila.

*Hi čudno, da se je tvoja užaljenost tako razplamtela,
ko pa so ji priložili voljo!*

Bernarda Kovačič, 5. razred

Bil sem užaljen

Na drugem TV-programu je bila ponovitev nadaljevanke Čisto pravi gusar. Ravno ko se je začelo, je prišel ati, ki je hotel gledati neko poročilo delegatov na prvem programu. Nekaj časa sem vztrajal, naj da na drugi program; ko pa mi je rekel, da tudi v soboto ne bom smel gledati televizije, če bom nadežen, sem užaljen odšel. Kmalu pa se je zbudila sestra Barbara, ki sem jo nalašč nesel v dnevno, kjer je ati gledal poročilo, in je Barbaro sprejel. Tako sem si pohladil užaljenost in začel brati knjigo za bralno značko. Prebral sem jih že veliko.

Pa mi je le koristila moja užaljenost! Tako sem se sploh odločil, da bom začel brati knjigo in z branjem nisem predolgo odlašal.

*Matjaž, ti si tako prebrupana škoda,
da ti nisi od nje korist.*

Matjaž Škoda, 5. razred

Bila sem užaljena

Nekega dne so prišli k nam gostje. Otroci so se igrali z žogo. Ko sem prišla k njim, me niso pustili, da bi se igrala. Bila sem užaljena. Žoga je padla v bližini gozda. V glavo mi je prišla pametna misel. Ker sem stala pri gozdu,

sem jo pobrala. Nesla sem jo v sobo in jo skrila v predal, predal pa zaklenila. Moja sestrica je mamici povedala, da sem otrokom vzela žogo. Ko sem slišala, sem se skrila za vrata. Mami je prišla v sobo, pogledala je pod posteljo, ker se tam večkrat skrijem. Ko je videla, da me ni, je šla v kuhinjo h gostom. Zaklenila sem vrata in brala knjigo za domače branje. Ko sem že celo prebrala, sem odklenila predal in vzela žogo. Odprla sem balkon, in z njega vrgla žogo, nato pa sem se začela učiti. Gostje so medtem odšli domov, jaz pa sem bila vesela, da sem se tako dobro maščevala otrokom, ki so me užalili.

*Kako pa je bilo ko sta se spet
prečali?*

Tadeja Tratar, 5. razred

Bil sem žalosten - Bila sem žalostna

Najbolj sem bila žalostna takrat, ko mi je umrl stari ata. Bilo je proti koncu oktobra.

Ko sem imela konec pouka, je nekaj učencev reklo, da mi je umrl stari ata. Nisem jim verjela, čeprav me je vedno bolj skrbelo. Šla sem k Jakličevim, kjer je mamica v službi, da bi videla, če je naš avto še tam. Ni ga bilo. Vso pot mi je šlo na jok, ko sem tekla domov. Ko sem prišla, mi je mamica rekla, naj se preoblečem, da bomo šli v Prelesje. Začela sem se jokati. Ko sem se umirila, smo šli. Že popoldne so starega ata pripeljali domov z mrliškim avtom. Tri dni nisem mogla skoraj nič jesti ne spati. Še sedaj mi je po starem atu dolgčas.

Hedvika Ahlin, 5. razred

Ohrani namj dobro lučko pomena!

Stari ata je bil zelo bolan.

Nekega dne, ko sem prišel iz šole domov, sem zvedel, da mi je stari ata umrl. Bil sem zelo žalosten. Videl sem, kako so ga urejali. S stricem Pavletom iz Ljubljane sva šla z avtom po vence. Zadnji dan, ko je stari ata mrtev ležal doma, je bilo okrog njega enajst vencev in nekaj rož, ki so jih prinesli ljudje, ki so ga poznali. Najbolj žalosten sem bil, ko so zapirali krsto.

Po pogrebu smo šli s sorodniki s pokopališča v gostilno.

Sedaj še hodimo atu na pokopališče prižigat sveče.

Ohrani to lepo navado!

Marjan Bedene, 5. razred

Imel sem mačka Bundija. Nekega dne sem šel za hišo v listnico in tam v slami zagledal mrtvega Bundija. Najprej sem mislil, da še spi, ko pa sem se ga dotaknil, sem čutil, da je čisto trd in mrzel. Takrat sem se zjokal. Zagledal sem mačje stopinje, ki so vodile naravnost k strupu za podgane. Nato sem mucku skopal pod drevesom jamico. Bundija sem zavil v polivinilasto vrečko in ga položil vanjo. Grob sem obdal s kamni, mu postavil križ, nanj pa sem položil cvetje in prižgal svečko. Še sedaj mucku za prvi november prižgem svečko in zraven položim še cvetlice.

*Nepravdom Bundi je moral umreti,
ker podgana mi hotela
stupa požre.*

Jože Bevc, 5. razred

Ko mi je umrla stara mama, sem bil žalosten. V Črnomlju, kjer smo prej stanovali, nismo imeli telefona, zato smo hodili telefonirat k sosedovim. Pri sosedovih je nekega dne zazvonil telefon za nas, ker je poklical naš stari ata. Sosedovi so poklicali mamico. Nazaj je prišla zelo žalostna in mi je sporočila, da je umrla stara mama. Skoraj bi se zjokal.

Odšli smo na Rakovnik. Krsta je že stala v sobi. Nisem si upal k njej. Prišel je dan pogreba. Žalostni smo šli za krsto. Prišli smo do Šentruperta in šli v cerkev, iz cerkve pa na pokopališče. Staro mamo so spuščali v jamo. Takrat sem se zjokal. Po pogrebu smo odšli v gostilno jest. Po jedi sem sam odšel na pokopališče. Dva moža sta že zasula jamo. Zelo žalosten sem odšel nazaj v gostilno.

Tisti teden sem bil res zelo žalosten, potem pa vsak dan manj. Ko se spominim, kako je bilo takrat, mi je pri srcu še vedno hudo.

*Žalost bo kmalu popolnoma zbledela,
spomin na staro mamo
pa nikoli.*

Matej Bizjak, 5. razred

Bila sem žalostna, ko sem v šoli dobila slabo oceno.

Tovarišica nas je obvestila, da bomo naslednji dan pisali preizkus znanja iz matematike. Snov iz matematike pa je bila zelo zahtevna, zato sem se prestrašila, da bo kontrolna težka. Ko sem prišla domov, sem se šla takoj učiti. Najprej sem iz torbe potegnila list, na katerem je bilo že narejenih nekaj nalog. Še enkrat sem vse znova izračunala. Tudi mamici sem povedala, ko je prišla iz službe, da bomo pisali preizkus znanja. Rekla mi je, naj se

grem nazaj učit. Kmalu sem se naveličala in se šla igrat. Ko je tovarišica prinesla liste z nalogami, se mi je zdelo, da niso bile preveč težke, zato sem se veselila ocene. Drugi dan pa sva bili obe z mamico razočarani, saj sem kljub učenju dobila samo dve.

Ali si bila bolj žalostna ali bolj razočarana? Simona Lužar, 5. razred

Ko sem šla nekega dne proti domu, sem na cesti zagledala ležati ptička. Hitro sem stekla k njemu in pogledala, če je še živ. Ko sem videla, da je še, sem ga pobrala in hitro odšla naprej. Doma sem mu naredila hišico, vanjo pa dala malo tanjših krp. Ko sem vse dokončala, sem vanjo dala ptička. Hitro sem odšla k mami po drobtinice in vodo. Hišico sem s ptičkom odnesla v sobo. Dala sem jo na radiator in odšla ven. Ko sem čez nekaj časa prišla v sobo in pogledala v ptička, sem ugotovila, da je ptiček poginil. Bila sem zelo žalostna. Ptička sem pokopala na travi, kjer imamo posajene smreke.

Darja Odlazek, 5. razred

Ptiček ni več živi,
mogoče esvčevčev!

Nisem pričakovala, da bodo kje kake polajše
tako domiselno odvozlivali jezikovne rožle.
Ko sem jih vožlala, sem mislela le na to,
da bi se mēenci padovedno ozili nanje in
rekli: SAJ TO JE PA PREBRISANO ZAKRITA
SLOVNICA. ZAKAJ JE PA TISTA, KI
JO SPOZNAVAMO V ŠOLI, VEČIN TAKO
PUŠČOBNA?

Fato, ker je vsem na očeh. Kdaj sem še
trdneje prepričana, da je slovnico treba
skriti, potem jo pa vsi opazijo, kot ste jo
opazili vi. Na mah ste postali jezikoslovci
in se pisateljji.

Pri menih ste vsi dobri:

odlično

Ljubljana, 15. 1. 1989

Berta Golob

Zahvaljujemo se
prof. Berti Golob
za ustvarjalno spremljanje
in za spremne besede

Hvaležni smo ilustratorju
Marjanu Mančku,
ker smo si lahko izposodili
ilustracije iz knjige
Jezikovni vzli

Izdajo je omogočila
Starovarska zadruga
Šentrupert

Prisrčna hvala!

Razvozlovano JEZIKOVNE VOZLE

Berte Golob

Odbitki in ilustracije so iz knjige
Jezikovni vozli, izšli v zbirki Lisčki
pri založbi Borec v Ljubljani 1988

Ilustracija na naslovni strani je
delo Marjana Mančka iz
Kronike bralne značke

Jezikovne vozle so razvozlovali
člani novinarskega krožka in učenci
v petem in šestem razredu

mentor : Danica Župar

priloge k prispevkom : Berta Golob

uredil : Jože Župar

Preproste besede

glasilo osnovne šole
dr. Pavla Lusačka
v Šentrupertu

leto XIX.

šolsko leto 1988/89

številka 1

število izvodov : 60

1989

Proprietary

Secret

Plantation Services

or other services

to be performed

1988

1988/1988

1988

1988/1988

1988